

AGRICULTURAL CREDIT IN AN EXTENDED CONCEPTUAL APPROACH

CREDITUL AGRICOL ÎN ABORDARE CONCEPTUALĂ EXTINSĂ

STRATULAT Oleg⁷⁰, profesor universitar, doctor în științe economice

Abstract: *Financing agriculture is an imprescriptible issue on the agenda. Financial practice, at each historical stage of development, has generated various experiences of financial supply of the respective branch of the national economy. Of these, in the perspective of the present exposition, is the bank credit for agriculture. The conceptual approach, refracted in contemporary opinions on the subject, consolidates the classical essence of the notion. The concept formulated by the author is based on the particularities of the credit elements, which represent the defining characteristics of the agricultural credit.*

The new conceptual approach to agricultural credit must serve as an economic and moral basis in the design of new credit products in the range of agricultural credit.

Key words: *loan, agricultural credit, credit features, elements of agricultural credit.*

Rezumat: *Finanțarea agriculturii este o chestiune imprescriptibilă din ordinea de zi. Practica, la fiecare etapă istorică de dezvoltare, a generat diverse experiențe de alimentare financiară a branșei agroalimentare a economiei naționale. Dintre acestea, în optica prezentei expunerii este creditul agricol.*

Abordarea conceptuală a creditului agricol impune noi viziuni, menite să extindă cadrul îngust de definiție a acestuia în care îl mai mențin tratările clasice.

Conceptul formulat de autor se fundamentează pe particularitățile elementelor creditului, care reprezintă caracteristicile definitorii ale creditului agricol.

Noua abordare conceptuală a creditului agricol trebuie să servească drept bază economico-morală în proiectarea noilor produse de credit din gama creditului agricol.

Cuvinte-cheie: *împrumut, credit agricol, trăsăturile creditului, elementele creditului agricol.*

JEL CLASSIFICATION: E43, E51, G21

1. Introducere.

Relevanța subiectului cercetării se datorează nevoii tot mai mari de a atrage la soluționarea problemelor financiare ale unuia dintre sectoarele prioritare ale economiei naționale - agricultura, a creditului bancar, sporirea accesibilității acestei surse de finanțare, îmbunătățirea condițiilor de creditare, creșterea atractivității creditului bancar pentru producătorii agricoli, precum și stimularea apelării unităților agrare la diverse produse și servicii financiare furnizate de bănci.

Limbajul profesional monetar actual, în contextul finanțării rambursabile a entităților economice din agricultură, este împistrit de o suită întregă de termeni – credit pentru fermieri, credit pentru sectorul agrar, credit pentru unitățile din agricultură și multe altele. Pe de altă parte practica de creditare, oferă o paletă și mai numeroasă de denumiri ale produselor de credit concrete, destinate businessului agrar. Totodată, din ce în ce mai rar, sau poate deloc, nu se mai utilizează sintagma *credit agricol*. Să fi cedat, oare, noțiunea credit agricol dominația conceptuală? Probabil, nu. Însă, în acest sens, sunt necesare noi argumente.

2. Aspecte teoretice privind creditul agricol.

Noțiunea credit agricol, spre deosebire de termenii folosiți în prezent, după cum poate fi ușor observat, este, în esență, un concept. Pornind de la faptul că conceptul, înseamnă ideea

⁷⁰ E-mai: stratulat.oleg@ase.md, Academia de Studii Economice din Moldova

generală despre o clasă de obiecte sau de fenomene din realitatea înconjurătoare, deducem că creditul agricol este o evenire specifică a relațiilor economice de împrumut.

Termenului credit agricol vine din veacuri, ce este și natural, având în vedere că agricultura, pe parcursul covârșitor al societății umane, a fost ramura de substrucție a producției, formatoare de orânduire economică. Particularitățile economiei agricole, determinate de tehnologiile de producere agrară din epoca respectivă, au creionat specificul trăsăturilor de bază a creditului agricol, de alt fel, particularități șterse, în mare măsură, în prezent.

Trăsăturile generale ale creditului, dintre care vom menționa cele mai esențiale-credibilitatea, rambursabilitatea, caracter plătibil, garantarea, destinația, acordarea la scadență, consemnarea etc., obțin reflecții distinctive doar în urma refracției prin elementele inedite ale împrumutului, care, de fapt, face acest instrument financiar pluriform, una din configurații fiind creditul agricol.

Definirea creditului agricol, de majoritatea autorilor, se face în funcție de destinația acestuia.

Așa, „credit agricol - un împrumut emis în scopuri legate de agricultură (rus. *кредит сельскохозяйственный* — кредит, выдаваемый на цели, связанные с сельским хозяйством⁷¹).

Sau, „credit agricol - cuprinde toate tipurile de împrumuturi necesare pentru deținerea și utilizarea terenurilor (rus. *сельскохозяйственный кредит* — обнимает все виды кредита, необходимого для владения и пользования землей⁷²)”.

Există definiții în care, de rând cu scopul împrumutului, ca element definitoriu apare și creditorul, debitorul sau ambii subiecți ai creditului agricol. Spre exemplu, „credit agricol - fonduri rambursabile emise sub formă de împrumuturi urgente de către Banca Agricolă și Banca de Stat pentru necesitățile de producție către sovhozuri, stațiile de mașini și tractoare, colhozurilor, colhoznicilor și agricultorilor individuali (rus. *кредит сельскохозяйственный* — возвратные средства, выдаваемые в виде срочных ссуд Сельхоз банком и Госбанком на производственные нужды совхозам, МТС, колхозам, колхозникам и трудящимся единоличникам⁷³)”.

Dintr-o altă optică, „termenul de credit agricol se referă la unul dintre instrumentele de credit utilizate pentru finanțarea afacerilor agricole. Aceste instrumente sunt împrumuturi, bancnote, cambii și acceptate bancare. Acest tip de finanțare este special adaptat nevoilor financiare specifice ale fermierilor și le permite acestora să asigure echipamente, să planteze, să recolteze, să comercializeze și să facă alte lucruri necesare pentru a menține fermele în funcțiune (eng. *The term agricultural credit refers to one of several credit vehicles used to finance agricultural transactions. These vehicles include loans, notes, bills of exchange, and banker's acceptances. This type of financing is specially adapted to the specific financial needs of farmers and allows them to secure equipment, plant, harvest, marketing, and do other things that are necessary to keep their farms running*)”⁷⁴.

⁷¹ Словарь бизнес-терминов [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: Кредит Сельскохозяйственный — это... Что такое Кредит Сельскохозяйственный? (academic.ru).

⁷² Энциклопедический словарь Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: Сельскохозяйственный кредит - это... Что такое Сельскохозяйственный кредит? (academic.ru).

⁷³ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СЛОВАРЬ-СПРАВОЧНИК [ЭЛЕКТРОННЫЙ РЕСУРС]. [ЦИТИРОВАН 23.06.2018].

ДОСТУПЕН: [HTTP://BIO.NIV.RU/DOC/Dictionary/AGRICULTURE/ARTICLES/15/KREDIT-SELSCOHOZYAJSTVENNYJ.HTM](http://bio.niv.ru/doc/dictionary/agriculture/articles/15/kredit-selskochozyajstvennyj.htm)

⁷⁴ AGRICULTURAL CREDIT [ONLINE]. [ACCESS 5 SEPTEMBER 2021]. AVAILABLE: AGRICULTURAL CREDIT DEFINITION (INVESTOPEDIA.COM).

Ideea cuprinsă în definiția de mai sus, se reduce, de fapt, la „creditul agricol - diferite forme de credit destinate finanțării producției agricole (rus. *сельскохозяйственный кредит - различные формы кредита, предназначенные для финансирования сельскохозяйственного производства*⁷⁵)”.

De al fel, abordările contemporane rămân aceleași: creditul agricol „este un **credit care are ca obiectiv sprijinirea sectorului agricol**, punând la dispoziția producătorilor din acest sector fondurile necesare activităților curente”⁷⁶.

Șirul de citări ar putea fi continuat, însă analiza unui număr extins de definiții, ne-a convins că partea definitorie a acestora rămâne a fi destinația creditului. O formulă mai reușită rămâne a fi căutată.

Acesta este un motiv pentru a analiza creditul agricol prin prisma elementelor creditului.

Principalele elemente ale creditului sunt: subiecții creditului, obiectul creditului, garanția creditului, dobânda, scadența.

Vorbind despre subiecții creditului agricol vom menționa că debitorii sunt agricultorii (fermieri), regăsiți în diferite forme organizatorice-juridice, iar creditorii – diferite instituții de credit: bănci, cooperative de credit, asociații de credit rural și multe altele. Existența a numeroși creditorii specifici denotă că creditul agricol s-a delimitat și instituțional. Așa, au apărut bănci specializate anume în creditarea agriculturii, cum ar fi celebra bancă franceză *Crédit Agricole* (rom. *Creditul agricol*), începuturile căreia coboară către anul 1885. Și acest exemplu nu este unic. Paleta instituțiilor de credit nebankare a creditului agricol este și mai pestriță. Dintre acestea vom menționa, poate pe cea mai reprezentativă, *Federal Farm Credit System (FFCS)* (rom. *Sistemul Federal de Credit Agricol*), înființată de Congresul SUA, în 1916, care, în prezent, alcătuiește o rețea de programe guvernamentale și instituții financiare create pentru a finanța afacerile agricole. Motivul fondării instituției a fost și rămâne facilitarea accesului entităților agricole la împrumuturi în condiții favorabile și prețuri rezonabile, care alți creditorii tradiționali nu le oferă.

Obiectul creditului agricol de asemenea este specific, regăsit în factorii tehnologici și comerciale a producției agricole. Cu alte cuvinte, creditul agricol trebuie să asigure finanțarea echipamentelor și materialelor de plantare, îngrijire, recoltare, păstrare și comercializare a produselor fitotehnice și zootehnice, fiind chezașia nu doar a menținerii agricultorilor în funcțiune, dar, mai ales, extinderii și diversificării afacerilor acestora.

Garantarea creditului agricol de asemenea posedă specific, aceasta derivând din potențialul patrimonial, relativ, redus al entităților din sectorul agrar. În practica creditării unităților agricole s-a încetățenit toleranța creditorilor, acordarea creditului de valori în anumită limită fără gaj. O altă metodă de garantare a creditului agricol sunt garanțiile acordate de fonduri specializate în domeniu. Fondurile respective, de regulă, sunt create și funcționează cu sprijinul autorităților publice și a instituțiilor financiare internaționale.

Dobânda pentru creditele agricole este instrumentul fundamental de asigurare a competitivității entităților din domeniul agrar pe piața împrumuturilor. De alt fel, datorită necesității acordării unor dobânzi percepute mai mici au și apărut instituții de credit specializate în creditul agricol. Prin acordarea unor dobânzi mai mici, unele bănci își realizează rolul său social de sprijin a ramurii de importanță vitală. Alte modalitate de diminuare a dobânzilor la produsele de credit este operarea cu resurse de credit de proveniență specială, cum ar fi cele din credite și granturi internaționale, subvenționarea dobânzilor la produsele de credit din fonduri speciale publice etc. Comisiunile aferente creditelor agricole, de regulă, nu există sau sunt mici.

⁷⁵АНГЛО-РУССКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ [ЭЛЕКТРОННЫЙ РЕСУРС]. [ЦИТИРОВАН 23.06.2018]. ДОСТУПЕН: AGRICULTURAL CREDIT — ЭТО... ЧТО ТАКОЕ AGRICULTURAL CREDIT? (ACADEMIC.RU).

⁷⁶ Finanțări Agricole [online]. [accesat 5 septembrie 2021]. Disponibil: Finantari Agricole - Finantari Agricole.

Scadența creditului agricol se află în conexiune directă cu durata perioadei de producere și comercializare a produselor de diferită natură și de valorificare și recuperare a investițiilor în producție.

Particularitățile elementelor creditului expuse mai sus și reprezintă caracteristicile definitorii ale creditului agricol.

3. Concluzii.

În așa mod, *creditul agricol este un împrumut, acordat de instituțiile de credit, preponderent specializate, în condiții speciale, determinate de particularitățile generale a producerii agrare și conjunctura economică curentă, agricultorilor, în vederea menținerii completivității pe piețele produselor agricole și propulsării dezvoltării afacerilor.*

Din cele expuse, deducem că creditul agricol este adaptat, în mod special la nevoile specifice ale agricultorilor. Acestea trebuie să fie disponibil în condiții concurențiale pentru a permite agricultorilor, care își desfășoară activitatea în cadrul economiei de piață liberă, să concureze, pe piețele interne și externe, cu fermierii care primesc subvenții. În plus, țările cu economie agrară se confruntă cu presiuni consistente din partea concurenței globale. Menținerea completivității necesită ca entitățile agricole să funcționeze mai eficient. Acest lucru necesită capital pentru investiții în noi tehnologii, noi modalități de fertilizare și udare a culturilor, noi modalități de hrană și întreținere a animalelor și noi modalități de conectare la [piața](#) mondială. În așa mod, agricol îi poate ajuta financiar agricultori să-și extindă și să facă mai complexe afacerile.

Referințe

1. Словарь бизнес-терминов [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: Кредит Сельскохозяйственный — это... Что такое Кредит Сельскохозяйственный? (academic.ru).
2. Энциклопедический словарь Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: Сельскохозяйственный кредит - это... Что такое Сельскохозяйственный кредит? (academic.ru).
3. Сельскохозяйственный словарь-справочник [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: <http://bio.niv.ru/doc/dictionary/agriculture/articles/15/kredit-selskohozyajstvennyj.htm>.
4. Agricultural Credit [online]. [access 5 September 2021]. Available: Agricultural Credit Definition (investopedia.com).
5. Англо-русский экономический словарь [электронный ресурс]. [цитирован 23.06.2018]. Доступен: agricultural credit — это... Что такое agricultural credit? (academic.ru).
6. Finanțări Agricole [online]. [accesat 5 septembrie 2021]. Disponibil: Finantari Agricole - Finantari Agricole.